

Krigen og Kirkerne i Nordslesvig.

Af Redaktør N. Hansen.

Paa et vist Tidspunkt af Verdenskrigen, i dens Begyndelse, gjorde den Opfattelse sig gældende, at Krigen vilde bevirke en Uddybelse af den religiøse Følelse. Der var jo ikke et eneste Hjem, der ikke følte den Nød og det sjælelige Tryk, som Krigen bragte med sig, der var næppe en eneste Familie, der ikke rantes af de mange Sørgebudskaber fra Felten, som de tyske Tabslister i spaltelange Rubrikker hver Dag spredte ud over hele Landet. Under dette aandelige og timelige Tryk og den Spænding for de bortdragne kæres Liv og Helbred, som hele Befolkningen maatte leve under, var det forstaaeligt, om mangan en, der ellers ikke var Kirkens Gæst, nu søgte Trøst i Trængselen indenfor Kirkedøren. Og utvivlsomt laa der under disse Forhold ogsaa en stor Opgave for dem, der var Menighedernes Sjælesørgere.

Men mange af Præsterne viste kun liden Forstaaelse for denne Opgave, og i fremtrædende Grad var dette ogsaa Tilfældet i de sønderjydske Sogne. De danske Menigheder kunde hverken finde Trøst eller Opbyggelse ved fra Prædikestolen at høre Præsten tale Tysklands Sag og gøre Prædikenen til en halvvejs krigspolitisk og nationalpolitisk Brandtale med Udfald og Skældsord imod Tysklands Modstandere, endda ofte i en meget naiv Form. Eksempler herpaa har jo flere Gange været draget offentligt frem.

Den religiøse Vækkelse, som mange havde ventet at se som en Følge af Krigen, udeblev i Tyskland som andet Steds, og da ogsaa i Sønderjylland. Krigens Resultat i aandelig Henseende blev en Nedgangsperiode, hvor de aandelige og moralske Værdier, efter som det ene Krigsjaar føjedes til det andet, sank i tilsvarende Grad, som Befolkningens materielle Modstandsevne svækkedes.

Som for hele Samfundslivet virkede Krigen for Kirken og det kirkelige Liv kun nedbrydende. Men det var ikke blot i aandelig Henseende, at Kirken led Skade. Eftersom Krigsaarene gik og Mangelen paa Raastoffer stadig blev mere følelig i Tyskland, kom det ogsaa i materiel Henseende til at gaa ud over Kirkerne. Krigsforbruget af de ædlere Metaller var saa enormt, at Kirkerne maatte levere, hvad de var i Stand til af Malm, Tin osv. Kirkeklokkerne blev taget ned og Orgelpiberne ligeledes, for at Metallet kunde anvendes til Kanoner og andre Krigsmaskiner. I det følgende skal der gøres Rede for, hvad Kirkerne i Sønderjylland har maattet afgive af dette Materiale, og hvorledes der delvis allerede er blevet raadet Bod herpaa efter Genforeningen.

Men bortset herfra led Kirkerne i Sønderjylland et uhyre Tab som Følge af Markkursens vældige Nedgang. Kirkekapitalerne — herunder medregnet Præsteembedernes og Degneembedernes Kapitaler — der var meget betydelige, var jo anlagt i Mark. De beløb sig til ca. 7¹/₂ Million Mark. Den Værdi, som disse 7¹/₂ Million Mark i Øjeblikket har, beløber sig kun til faa Hundrede Kroner.

Kirkeklokkerne.

Ved Borttagelsen af Kirkeklokkerne gik man selvfølgelig frem med nogen Skønsomhed, idet man først tog fra de Kirker, hvor der var flere Klokker, men før Vaabenstilstanden var sluttet, var der dog mange Kirker i Sønderjylland, hvorfra Kirkeklokkeklangen ikke mere kunde lyde ud over Landet og samle Sognets Menighed. En Del af Klokkerne var ført bort, men endnu ikke slaaet i Stykker eller omsmeltede, da Vaabenstilstanden kom, og det lykkedes da i ganske enkelte Tilfælde at faa Klokkerne ført tilbage. Men henimod et halvt Hundrede Klokker var og blev borte.

Det var allerede i November 1918, at en varm-hjertet dansk Mand, Kunsthandler Jørgen Jensen i Aarhus, der var født i Aabenraa, fik den Tanke at foranstalte en Indsamling med det Formaal at skaffe det nødvendige Beløb til Veje til atter at forsyne Kirkerne med de Klokker, som de var bleven berøvede af Krigen. Den Opfordring til Indsamlingen, Hr. Jørgen Jensen offentliggjorde i »Aarhus Stiftstidende«, havde følgende Ordlyd:

»Klokke, ring Fred!«

»Nu bliver Sangens Ord altsaa forhaabentlig til Alvor i en ikke altfor fjern Fremtid, og med en Røst mere højtidelig og klangfuld end nogensinde og noget andet Sted vilde Tonerne runge ud over de gamle danske Sogne dernede — hvis ikke Kirkeklokkerne manglede!

Thi Sønderjyden gav ikke blot sit Blod for Fædrelandet, selve Kirkeklokken sendtes til Fronten, for der at sprede Død og Ødelæggelse i Stedet for at ringe Fred og Ro derhjemme. Hvad var nu smukkere op under Jul, end om vi Sønderjyder her i Danmark — eller heller endnu alle Danske, slog os sammen og sendte Sønder-

jylland nye Kirkeklokker, der skulde ringe Freden og Genforeningen over vort kære Land.

Og kunde Danmark sætte sig et kønnere og synligere Genforeningsminde dernede end disse Klokker, der aarle og silde vilde ringe dansk Kirkeklokkeklang ud over Landet?

Som Sønderjyde har jeg følt Trang til at sende dette Forslag ud over Danmark og henstiller til Blade, Foreninger o. l. at tage Tanken op, saa en Nationalindsamling eventuelt kan tages op.«

Tanken fandt Tilslutning og Støtte i vide Kredse og hos fremtrædende Mænd — bl. a. Prof. H. Nutzhorn, Prof. Vilhelm Andersen, Folketingsmand J. C. Christensen, Rigsdagsmand H. P. Hanssen o. m. fl. — og kort efter aabnedes Indsamlingen i Aarhus. Bidragene strømmede ind. To fødte Sønderjyder i Aarhus, Konsul Chr. G. Hansen og Købmand G o t f r e d Beck, gav Løfte om helt eller delvis at skænke en Kirkeklokke til hvert af deres Fødesogne, Nordborg og Brøns. Men kort Tid efter blev Indsamlingen organiseret som en Landsindsamling, og i København dannedes »Nationalfondet af 1918 til Anskaffelse af Kirkeklokker til Sønderjylland«. I Marts 1919 var Beløbet til de manglende Klokker sikret, idet »Sønderjydsk Fond«, der imidlertid var bleven dannet, tilsagde Restbeløbet paa Betingelse af, at »Nationalfondet« ophørte med Indsamlingen til Fordel for Indsamlingen til »Sønderjydsk Fond«.

Støbningen af de sønderjydske Kirkeklokker overdroges til de Smithske Jernstøberier, hvis Direktør, Hr. C. F. L. Sørensen, tog sig af Opgaven baade med Kærlighed og Forstaaelse. Inskriptionerne til Klokkerne blev forfattet af kendte danske Digtere, og efterhaanden som Klokkerne blev færdige,

blev de sendt til de respektive Kirker. I Slutningen af 1922 var Arbejdet fuldført. Sønderjyllands Kirkeklokker kan alle ringe paany.

Det var et meget betydeligt Beløb, over $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., der krævedes til at faa den smukke Tanke gennemført. Efter de Oplysninger, som velvilligt er stillet til Raadighed af »Nationalfondet«, har efterfølgende Kirker i Sønderjylland faaet skænket Kirkeklokker gennem Fondet:

Sogn		Værdi	
Aabenraa	Kirke . . .	10.230,88	Kr.
»	» . . .	6.503,74	»
Aastrup	» . . .	6.539,71	»
Abild	» . . .	5.458,48	»
Adsbøl	» . . .	2.190,99	»
Bov	» . . .	6.488,51	»
Broager	» . . .	10.798,19	»
»	» . . .	6.479,90	»
Brons	» . . .	7.972,63	»
»	» . . .	5.698,12*)	»
Bylderup	» . . .	2.910,47	»
Døstrup	» . . .	6.073,56	»
Egen	» . . .	6.215,42	»
Emmerlev	» . . .	6.025,86	»
»	» . . .	4.695,37	»
Ensted	» . . .	2.834,09	»
Felsted	» . . .	4.730,61	»
Fjelstrup	» . . .	5.110,28**)	»
Hagenbjerg	» . . .	6.892,96	»
Haderslev Vor Frue	» . . .	7.748,70	»
»	» . . .	6.497,95	»
»	» . . .	4.662,71	»
»	» . . .	3.850,65	»
		136.609,78	Kr.

*) Heraf er 3285 Kr. 13 Øre afholdt af Muremester J. P. Hansen og Grosserer Gotfred Beck, begge af Aabyhøj ved Aarhus.

**) Heraf er 4100 Kr. afholdt af en privat Bidragyder

	Overført . . .	136.609,78	Kr.
Gl. Haderslev	Kirke . . .	6.800,94	»
»	» . . .	5.273,18	»
»	» . . .	4.302,31	»
Haderslev, katolsk	» . . .	5.248,37	»
Hvidding	» . . .	4.443,53	»
Hygum	» . . .	5.640,29	»
Hörup	» . . .	6.841,88	»
Kajnæs	» . . .	6.678,55	»
Løjt	» . . .	5.783,52	»
Rejsby	» . . .	6.586,54	»
Stepping	» . . .	6.179,85	»
Sønderborg	» . . .	14.119,61	»
»	» . . .	9.596,95	»
Tandslet	» . . .	5.782,06	»
Tyrstrup	» . . .	6.296,96	»
Tønder	» . . .	6.865,05	»
»	» . . .	6.119,78	»
Ullerup	» . . .	6.484,13	»
Varnæs	» . . .	6.078,62	»
Vester-Sottrup	» . . .	7.296,03	»
Øster-Højst	» . . .	5.420,30	»

Ialt 44 Klokker til en samlet Værdi 274.448,45 Kr.

For **Løgumkloster Kirkes** Vedkommende blev der til **Krigens Brug** borttaget de to store Kirkeklokker. De nye Klokker til denne Kirke bekostes dog af Staten samtidig med Kirkens Restaurering, da Staten ejer Kirken.

Et særligt Forhold fandt Sted med **Visby Kirke** i Tønder Amt, idet Kirkeklokken paa Afstemningsdagen for 1. Zone den 10. Febr. 1920 revnede under Ringningen. »Nationalfondet« gik da ind paa at lade en af de gamle Klokker fra Haderslev, som blev nedtagen paa Grund af, at der for at tilvejebringe Harmoni mellem samtlige Klokker i Haderslev, maatte støbes helt nye Klokker til samtlige Kirker der, og som

egentlig var bestemt til at skulle omsmeltes, anbringe i Visby Kirke.

Borttagne Orgelpiber.

Ligesom Militærmyndighederne beslaglagde Kirkeklokkerne, saaledes blev ogsaa i en Mængde Kirker Orgelpiberne borttaget, for at Metallet kunde anvendes til Krigsbrug. Det gik ud over baade Prospektpiberne og Lydpiberne, og som Følge deraf blev Orglerne mange Steder ubrugelige. Ganske vist blev der selvfølgelig givet en Erstatning i Markbeløb for Metalværdien, men det fik kun ringe praktisk Betydning. Selv i de Kirker, hvor Erstatningen blev udbetalt før Krigens Afslutning, var der selvfølgelig ikke Mulighed for at faa Orglerne reparerede, fordi Metallet manglede, og mange Steder kom Erstatningen saa sent, at Markbeløbene havde mistet deres Værdi, saa der intet kunde foretages for den udbetalte Erstatning. Som Følge deraf staar der endnu en Mængde Kirker i Sønderjylland, hvor Orglerne trænger til en forholdsvis kostbar Reparation, og da Kirkekapitalerne, som det skål paavises senere, ligeledes er svunden ind til ganske betydningsløse Beløb, har man de fleste Steder endnu ikke faaet Reparationerne fuldført og Orglerne bragt i Stand, men har maattet nøjes med at faa et Overslag over, hvad Reparationerne vil koste. Ialt blev der borttaget Orgelpiber fra 62 Kirker, og kun i 17 af disse er Orglerne bleven helt eller delvis istandsat, hvortil Beløbene delvis skaffedes til Veje ved Laan.

De 62 Kirker fordeler sig ifølge en i Efteraaret optaget Statistik paa de 5 Provstier paa følgende Maade:

I Haderslev Provsti

blev der borttaget Orgelpiber i følgende 17 Sogne:

Aastrup, Aller, Bjerning, Grarup, Haderslev Frue Kirke, Ilammelev, Hjerndrup, Hoptrup, Jels, Jægerup, Maugstrup, Moltrup, Oksenvad, Sommersted, Tyrstrup, Vilstrup, Øsby.

Som Erstatning for de borttagne Piber bliver der ialt udbetalt et Beløb af ca. 4600 Mk., men efter et indhentet Overslag over, hvad Reparationerne vil koste, henhv. har kostet, kræves der et Beløb paa ca. 7000 Kroner.

I Tørninglen Provsti

blev der borttaget Orgelpiber fra 9 Kirker:

Agerskov, Brøns, Hvidding, Hygum, Nustrup, Rejsby, Roager, Skærbæk og Toftlund.

Som Erstatning blev udbetalt ca. 2900 Mk., medens Reparationerne vil koste eller har kostet ca. 4000 Kr.

I Aabenraa Provsti

er der borttaget Orgelpiber i 11 Kirker:

Aabenraa, Adsbøl, Bedsted, Bjolderup, Ensted, Felsted, Hjordkær, Holebøl, Klipleve, Løjt og Varnæs.

Den samlede Erstatning, der udbetaltes, var ca. 4200 Mk., medens Reparationerne vil koste eller har kostet ca. 6000 Kr.

I Sønderborg Provsti

er der borttaget Orgelpiber i 17 Kirker:

Asserballe, Augustenborg, Broager, Dybbøl, Egen, Hagenbjerg, Kajnæs, Ketting, Nordborg, Notmark, Nybøl, Sottrup, Svendstrup, Sønderborg, Tandslet, Ulkebøl og Ullerup.

Som Erstatning er udbetalt ca. 6500 Mk., medens Reparationerne er anslaaet til ca. 11,000 Kr.

I T ø n d e r Provsti

er der borttaget Orgelpiber i 8 Kirker:

Abild, Ballum, Brede, Daler, Døstrup, Emmerlev, Mjolden og Ravsted.

Og som Erstatning er udbetalt ca. 1200 Mk., medens Reparationerne er anslaaet til ca. 3000 Kr.

Der er saaledes for de ødelagte Orgeler i de 62 sønderjydske Kirker blevet udbetalt en Erstatning af knap 20,000 Mk. — der i Øjeblikket svarer til et Beløb, der kan tælles i Ører — medens Istandsættelsen efter Overslaget vil koste ca. 31,000 Kr.

*   *
                  *

De sønderjydske Kirkers Markkapitaler.

Som allerede omtalt er de sønderjydske Kirkers Kapitaler, hvoraf de betydelige Udgifter til Kirkernes og Præstegaardenes Vedligeholdelse og Istandsættelse o. l. afholdtes, paa Grund af Markkursens Fald svunden ind til intet. At det drejer sig om meget betydelige Beløb, vil fremgaa af efterfølgende Oversigt, der er ordnet provstivis efter indhentede Oplysninger fra Stiftsøvrigheden, og som viser de Kapitaler, der er henlagt henholdsvis til Kirken, Præsteembedet og Degneembedet. Det bemærkes, at for Haderslev Provstis Vedkommende er Kirkekapitalerne hovedsagelig samlet i »Haderslev Provstis fælles Kirkekasse«, der ejer et Beløb af 779,482 Mark.

Haderslev Provsti.

Sogn	Kirkens Kapital		Præste-embedets Kapital		Degne-embedets Kapital	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Aastrup			52042	04	3576	-
Aller			59375	70	9263	75
Bjerning			10272	75	1261	—
Fjelstrup			87660	64	13439	50
Frørup	462	17			2570	—
Gl. Haderslev			62487	49	15774	05
Grarup			38472	02	3729	50
Haderslev Frue Sogn ...	173922	58	2917	-		
Halk			44094	78	1757	64
Hammelev			14841		616	16
Hjærndrup			63738	10	1382	66
Hoptrup			72222	90	1425	-
Jels			62182	47	6860	17
Jægerup-Vojens			34706	03	432	41
Maugstrup			29627	25	5171	—
Moltrup			19622	97	946	75
Oksenvad	4844	50	18096	69	2030	25
Skodborg			81645	89	11855	43
Sommersted			53687	60	7356	21
Starup			48353	14	5141	99
Stepping (Frørup)			74185	19	9525	—
Tyrstrup			76399	38	10798	18
Vedsted			28659	23	2520	30
Vilstrup			3107	29	5957	69
Vonsbæk			52848	65	7165	-
Øsby			74586	70	560	—
Haderslev Provstis fælles Kirkekasse	179229	25				
	779482	—				
	958711	25	1165832	90	131115	64

Tørninglen Provsti.

Sogn	Kirkens Kapital		Præste-embedets Kapital		Degne-embedets Kapital	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Agerskov	5005	29	45364	40	9464	80
Arrild	1822	44	41423	33	9369	53
Bevtoft	1224	13	14609	47	3466	39
Branderup	18549	47	48628	70	5454	25
Brøns	19477	57	61869	77	7063	82
Fol*)	—	—	50058	72	5472	75
(Gram*)	—	—	86316	79	4998	14
Hvidding-Rejsby	16848	51	68151	77	—	—
Hygum	42518	69	26873	92	2950	03
Højrup	—	—	—	—	—	—
Lintrup-Hjerting	4641	76	13293	27	81	53
Nustrup	8424	81	72739	04	9015	63
Roager	—	—	—	—	—	—
Rødning	12232	25	65986	49	5306	18
Skrave	7899	37	30293	47	—	—
Skrydstrup	6432	—	50394	14	4882	60
Skærbæk	17440	30	62012	51	7332	98
Spandet	4819	49	13715	—	—	—
Tirslund	897	10	10458	20	—	—
Toftlund	893	21	33716	69	3836	90
Vodder	—	—	—	—	—	—
Østerlindet	17730	13	71603	28	10185	22
	186856	52	867508	96	88880	75

*) Kirken i privat Eje.

Aabenraa Provsti.

Sogn	Kirkens Kapital		Præste-embedets Kapital		Degne-embedets Kapital	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Aabenraa	76462	26	22117	46	—	—
Adsbøl*).....	5488	65	6709	80	693	14
Bedsted	5363	48	29164	60	5783	49
Bjolderup.....	8006	10	42203	10	10071	90
Ensted	8524	36	45375	22	7979	34
Felsted	6802	20	82399	80	15448	25
Hellevad-Egvad	1566	34	8326	72	2066	03
Hjordkær	7434	85	72527	95	12620	55
Holebøl	—	—	40992	27	7438	90
Kliplev	66845	35	51389	04	—	—
Kværs	5741	30	48741	33	7729	18
Løjt.....	23793	25	98507	46	4059	81
Ringenhæs.....	2592	32	16430	83	3577	01
Ris.....	6416	30	83794	44	15299	26
Uge.....	21245	30	13861	12	5183	58
Varnæs.....	2175		56227	97	5538	33
Øster Løgum.....	3679	54	82034	92	8249	69
Bov	7378	02	70723	99	12393	03
	259514	62	871528	02	124131	49

*) Kirkerne i Adsbøl og Graasten Statsejendom.

Sønderborg Provsti.

Sogn	Kirkens Kapital		Præste-embedets Kapital		Degne-embedets Kapital	
	Mk	P.	Mk	P.	Mk.	P.
Asserballe	33101	70	46936	56	5632	—
Augustenborg*)	-	—	22374	92	—	—
Broager	35592	60	126724	90	7310	27
Dybbøl**)	34083	—	59737	19	11052	11
Egen	—	—	—	—	—	—
Hagenbjerg	77229	99	66980	75	9408	52
Hørup	35565	87	66642	31	6504	25
Kajnæs	9054	64	58040	70	1429	59
Ketting.....	33208	50	48684	62	—	—
Lysabild	42874	51	64628	17	9071	09
Nordborg	35725	14	55873	38	1585	86
Notmark.....	46736	74	52436	85	—	—
Nybøl	10077	84	46314	38	6691	42
Oksbøl	33459	14	35722	88	8472	77
Sottrup.....	118366	65	41288	62	9804	97
Svendstrup	37359	88	55656	53	3450	—
Sønderborg	96517	46	—	—	—	—
Tandslet	31656	10	68429	38	3018	16
Ulkebøl.....	44729	26	68301	41	4622	34
Ullerup	34717	50	41513	70	7751	76
	760056	52	1026287	25	95805	11

*) Kirken Statsejendom.

**) Kirken i privat Eje.

Tønder Provsti.

Sogn	Kirkens Kapital		Præste-embedets Kapital		Degne-embedets Kapital	
	Mk.	P.	Mk.	P.	Mk.	P.
Abild.....	41748	81	72625	11	9200	-
Ballum*)	—	—	29804	98	—	—
Brede	16488	38	63895	82	4708	—
Burkal	—	—	—	—	—	—
Bylderup	3400	—	800	—	—	—
Daler	7134	43	15131	42	2685	75
Døstrup	30571	79	53802	45	14702	52
Emmerlev*)	—	—	21148	03	—	—
Hjerpsted	10041	84	10953	56	3822	43
Hostrup	5284	53	44763	18	5352	50
Højer.....	5566	—	28372	—	471	37
Højst	4309	75	51700	30	7592	53
Løgumkloster**)	3549	51	21953	98	1657	65
Mjolden	11231	55	34569	32	2590	94
Møgeltønder*).....	6880	50	38440	91	4800	—
Nørre Løgum	2632	17	37360	38	1104	45
Randerup.....	3982	87	8751	43	—	—
Ravsted	10772	21	49007	61	10329	51
Rømø	25517	47	7805	67	—	—
Skast.....	3782	48	14916	25	—	—
Tinglev	38152	28	43677	54	8053	63
Tønder	173030	42	11784	98	—	—
Udhjerg	—	—	—	—	—	—
Visby	4098	15	9604	21	—	—
	408175	14	670869	13	77071	28

*) Kirken i privat Eje.

**) Kirken Statsejendom.

Det samlede Beløb for alle 5 Provstiers Kirkekapitaler i Mark bliver saaledes:

		Kirkens Præsteembed.	Degneembed.	
		Kapital Mk.	Kapital Mk.	Kapital Mk.
Haderslev	Provsti	958.711,25	1.165.832,90	131.115,64
Tørninglen	»	186.856,52	867.508,96	88.880,75
Aabenraa	»	259.514,62	871.528,02	124.131,49
Sønderborg	»	760.056,52	1.026.287,25	95.805,11
Tønder	»	408.175,14	670.869,13	77.071,28
		2.573.314,05	4.602.026,26	517.004,27

Disse store Markbeløb svarer, efter Markkursens enorme Fald til ganske betydningsløse Kronebeløb, der oven i Købet svinder i Værdi for hver Dag, der gaar.

Det fremgaar heraf, at de sønderjydske Kirker i Øjeblikket er meget vanskeligt stillede i økonomisk Henseende, og at de ikke har de nødvendige Midler til Raadighed til at afholde de Udgifter, som Kirkerne og Præstegaardenes Istandsættelser kræver. Af mindre Betydning er det — selv om det naturligvis er et overordentlig føleligt Tab — at Præsteembedernes og Degneembedernes Kapitaler er svunden ind til ingenting, da Lønningsudgifterne nu falder ind under den almindelige Landsligning. Men for om muligt at bøde paa det store Tab, Kirkens Kapital, 2.573.314 Mark, har lidt, er der af Stiftsøvrigheden gjort Skridt til at forsøge at faa disse Kapitaler renteregulerede i Lighed med den Valutagodtgørelse, der ydes velgørende Stiftelser, Legater osv. Opnaaes en saadan Renteregulering ikke, maa de nødvendige Midler bringes tilveje ved en Forøgelse af Kirkeskatten, der i Forvejen tynger forholdsvis haardt paa Menig-

hederne. Det er i denne Henseende betegnende, at der fra adskillige Sogne er meddelt, at man ikke har kunnet foretage Istandsættelserne af Orgelerne, fordi man ikke har ment at kunne sætte Kirkeskatten højere op.
